

[Anders Andersen.]

jeg pege paa den meget store Interesse, vi paa Als og Sundeved har i Mommark-Rutens Opretholdelse. Jeg er sikker paa, at denne Interesse ogsaa er til Stede paa Fyn. Vi var i Sønderborg tilfredse med Udviklingen, da vi fik den gamle Pontonbro over Alssund afløst af en kombineret Vej- og Jernbanebro. Vi nedlagde vore smalsporede Amtsbaner paa Als og fik anlagt en normalsporet Bane fra Sønderborg til Mommark. Det skete efter Forhandling med Statsbanerne, der udbyggede den nævnte Banestrækning mod, at de fik Koncession paa Rutebildriften i Sønderborg Amt. Vi gik ud fra, at det herefter var en Selvfølge, at Færgeruten mellem Mommark og Faaborg blev opretholdt, det var i det mindste ud fra den Forudsætning, vi gik med til at give Statsbanerne Koncession paa Rutebildriften. For vor Egns Befolkning betyder det overordentlig meget, at Samkvemet mellem Als og Fyn er saa let som muligt. Vi finder det meningsløst, at vi for en Rejse fra Sønderborg til Sydfyn skal vestpaa til Tinglev og derefter op over Fredericia. Vi drømmer ikke om at faa Hovedtrafikken fra Kontinentet til Norden over Mommark, men vi haaber, at det maa blive os muligt at bevare den Persontrafik, vi har i Øjeblikket, og haaber ogsaa at kunne bevare den Godstrafik, der er nu. Det vil sige, vi ønsker foruden at bevare Persontrafikken ogsaa at bevare den Godstrafik, vi maa betegne som lokal. Vi er klar over, at der kan være Vanskeligheder for Statsbanerne, men vi haaber, den højtærede Trafikminister kan finde en Løsning, der ogsaa tilfredsstillende os. Vi ønsker fortsat Mulighed for Godstrafik fra Graasten til Sydfyn, inklusive Odense og Nyborg. Denne Rute sparer os for ca. 100 km Kørsel, hvad der ikke mindst for letfordærlige Varer har stor Betydning.

Vi har været og er Østasiatisk Kompagni taknemmelige for den Genforeningsgave, vi fik, da Selskabet skabte Mulighed for Mommarkruten og oprettede den. Vi er ogsaa taknemmelige over, at Staten i udstrakt Grad har støttet den ved en god Betaling for Postbefordring. Nu ønsker vi at bevare vor Forbindelse og finder Ønsket vel motiveret, efter at det Tidspunkt vel ikke kan være saa fjernt, da Statsbanerne overtager Privatbanestrækningen fra Faaborg til Nyborg.

Som Trafiknettet ligger i Sønderjylland med Hovedbanen liggende inde i Landet, er Sønderborg lidt daarligt stillet. Vi har over 40 km til Hovedbanens Skiftestation,

Tinglev. Sønderborg er siden Genforeningen vokset fra 8 000 til 14 000 Indbyggere, og vi lider i høj Grad under den daarlige Forbindelse, der er mellem de sønderjyske Østkystbyer. Vi førte i sin Tid lange Forhandlinger om en Østkystbane, der fra Kolding kunde forbinde Haderslev, Aabenraa og Sønderborg med hinanden. Forhaabentlig bliver det til sin Tid muligt, at vi i hvert Fald faar en bekvem Rutebilforbindelse mellem disse Byer. Om en hurtiggaaende Forbindelse saa ogsaa kan etableres fra Tønder til Sønderborg over Mommark og videre, da vil det hjælpe paa vore ufuldkomne Forbindelser, og jeg beder den højtærede Trafikminister overveje disse Spørgsmaal.

En anden Sag, der har min allerstørste Interesse, er Spørgsmaalet om offentlige Tilskud fra Stat og Kommune til tyske Børnehaver i Sønderjylland. Nu har vi lige vedtaget en midlertidig Skolelov, der vil ændre Skoleforholdene i høj Grad for det tyske Mindretal, og i Forbindelse hermed maa det være rimeligt at se paa Tilskuddene til de tyske Børnehaver. Lige saa urimeligt det efter vor Anskuelse er at give Tilskud til og opretholde tyske Afdelinger ved de danske Kommuneskoler — man maa henvise Mindretallets Børn til Privatskoleundervisning —, lige saa urimeligt er det at give offentlige Tilskud til de tyske Børnehaver.

Nu kan det maaske lyde inkonsekvent at ville give Tilskud til tyske Privatskoleundervisning, men ikke til Børnehaver. Men der er dog ingen Inkonsekvens i denne Stilling. Det er i Overensstemmelse med danske demokratiske Frihedsideer, naar vi vil give det tyske Mindretal Ret til Opretholdelse og Oprettelse af Privatskoler, og give dem Tilskud hertil. Vi har i dette Land jo Undervisningspligt. Men det er ikke lige saa naturligt at ville give Tilskud til fremmedsprogede Børnehaver. I Børnehaverne, hvis Arbejde finder Sted paa et tidligt Tidspunkt, hvor Undervisningspligten endnu ikke er indtraadt, lægges Grunden til Uddannelsen. Og hvilket Grundlag! En af Lederne i det tyske Børnehavarbejde har udtalt paa givne Foranledning:

„Børnehaven havde til Formaal at højne og fremelske den tyske Kultur og det tyske Sprog, for at de Børn, der af Forældrene var anbragt der, havde en Grundpille at bygge paa, naar de overgik til de tyske Skoler.“

Vi har foreløbig indstillet Betalingen af offentlige Tilskud til de tyske Børnehaver. Sagen er indsendt til Overinspektionen for